

Arnstein Birkeland
Birkeland
6973 SANDE I SUNNFJORD

Saksbehandlar, innvalstelefon
Tore Larsen, 5764 3126

Avslag på søknad om utsetting av utanlandske treslag på gnr. 158 bnr. 1 Sunnfjord kommune (tidlegare gnr. 58 bnr. 1 i Gaular kommune)

Fylkesmannen avslår søknaden om utplanting av 13 500 sitkagran på gnr. 158 bnr. 1 i Sunnfjord kommune.

Avslaget er gjeve med heimel i forskrift om utsetjing av utanlandske treslag til skogbruksføremål, jf. naturmangfaldlova § 30. Fylkesmannen meiner at utplantinga av sitkagran i den eine teigen over tid vil kunne føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet, og at utplanting i den andre teigen ikkje vil vere avgjerande for å få tilfredsstillande skogproduksjon.

Vi viser til søknad frå deg, mottatt hos oss 6. november. Det let seg dessverre ikkje gjere å få behandla saka ferdig før nyttår, og vi beklagar dette.

Bakgrunn

Forskrift om utsetting av utanlandske treslag trådde i kraft 1. juli 2012, og skal hindre at utplanting av utanlandske treslag får uheldige følgjer for naturmangfaldet. Forskrifta har heimel i naturmangfaldlova, og det går fram av § 30 i lova at utsetting av utanlandske treslag krev løyve, og at slikt løyve ikkje kan bli gitt dersom det er grunn til å tru at utsettinga kan føre til vesentlege uheldige verknader for det biologiske mangfaldet.

Søknaden gjeld utplanting av 13 500 sitkagran i to teigar med eit areal som til saman er oppgitt å utgjere 61 dekar. Sitkagran er klassifisert til å vere av svært høg økologisk risiko på grunn av sprengingsevne og verknader på opphavlege artar og natur. Plantinga er planlagt på gnr. 158 bnr. 1 i Sunnfjord kommune (tidlegare gnr. 58 bnr. 1 i Gaular kommune). Den eine teigen ligg i nedre del av ei nordaustvendt li, der det er tatt ut vanleg gran. Teigen går frå 145 til 240 meter over havet. Teig 2 ligg lenger oppe i same lia, frå 310 til 410 meter over havet. Dersom vi tolkar søknaden rett, har det på denne teigen vakse furuskog som no er hogd ut.

Det omsøkte arealet er oppgitt til 61 dekar. Målt på flyfoto finn vi at arealet av teig 1 er om lag 30 dekar, og at teig 2 er om lag 45 dekar.

Gaular kommune fekk gjennomført naturtypekartlegging i 2002 og 2003, med ei oppdatering av nokre få skoglokalitetar i 2015. Den næraste registrerte naturtypelokaliteten er deltaområdet ved Sande, fleire kilometer unna, men Gaular kommune må reknast som berre overflatisk kartlagt.

Det ligg ikkje føre kjente førekomstar av verdfulle naturtypar eller raudlista artar i den aktuelle lia, som i stor grad er planta til med gran.

Vurdering

Artsdatabanken har i *Fremmedartslista 2018* klassifisert økologisk risiko for ei rekkje innførte artar. Sitkagran er vurdert til å vere av svært høg risiko på grunn av stort spreingspotensial, og fordi arten kan bli lokalt dominerande og skygge ut andre artar. Fylkesmannen har forutan Artsdatabanken sine sider om framande artar vurdert eventuelle konflikhtar med prioriterte og utvalde naturtypar i Naturbasen, og med raudlista artar i Artskart. I tillegg er Kilden.no sjekka for eventuelle MiS-område (miljøregistrering i skog).

I den nedste teigen vil planting av sitka skje på eit areal der det tidlegare har vakse gran, som har om lag same effekt på den opphavlege naturen som sitkagran, og som derfor i utgangspunktet er utan spesiell naturverdi. Den aktuelle teigen er omgitt av skog, dels i form av tette granfelt, og den grensar berre i liten grad mot annan eigedom. Dette vil truleg påverke effekten av frøspreiinga slik at frøspreiingsdistansen vil vere avgrensa. Frøa vil i stor grad hamne i tett skog og få vanskelege spiretilhøve, og grunneigaren vil kunne fjerne det meste av nyetableringa, som i stor grad vil kome på eigen grunn. Det er likevel grunn til å peike på at dette er usikre vurderingar. Sitka kan bli langt høgare enn dei fleste heimlege treslag, og også høgare enn vanleg gran. I tillegg veg eit sitkagranfrø berre halvparten av eit granfrø, slik at potensialet for frøspreiing teoretisk sett er større.

I den øvste teigen vil utplantinga skje på eit areal der det har vakse furuskog med litt bjørk. Ifølgje Gardskart frå NIBIO er arealet i hovudsak uproduktiv skog med litt areal av låg bonitet, og stemmer såleis ikkje heilt med det vedlagde kartet frå 1992. Uansett kva som er rett, er det likevel grunn til å tru at sitkagran også i denne teigen vil kunne bli ein del høgare enn heimlehøyrande treslag og vanleg gran. Her opp mot skoggrensa vil dermed potensialet for langvegs frøspreiing med påfølgande spiring og etablering etter vårt syn vere vesentleg høgare enn frå sitkagran planta lenger nede i lia. Med tanke på dei spreingsavstandane som er oppgitt i litteraturen (t.d. DN-utredning 8-2012 *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold*), vil spreiing lett kunne skje utanfor eigen eigedom. Det er ikkje mogleg å gi pålegg om å fjerne uønskte artar som har spreidd seg inn på andre eigedomar, og dersom eigarane der ikkje er interesserte i eller i stand til å følge opp, vil frøspreiing frå eit enkelt plantefelt dermed kunne få vidtrekkande følgjer.

Norsk PEFC skogstandard seier i kravpunkt 19 at «*Ved skogreising og foryngelse etter hogst skal norske treslag benyttes. Der det er problemer med å etablere foryngelse med tilfredsstillende produksjon kan utenlandske treslag benyttes. Utenlandske treslag kan også benyttes i mindre omfang for produksjon av spesialkvaliteter*». Av søknaden går det fram at føremålet med treslagskiftet er å bruke det treslaget som utnyttar marka si produksjonsevne best. Dette er forståeleg, men av omsyn til dei uheldige verknadene av utanlandske treslag er både miljøforvaltinga og norsk skogstandard tilbakehaldne når det gjeld bruk av slike. I den nedste teigen kan vi ikkje sjå av søknaden at det er problem med verken forynging eller tilfredsstillande produksjon med vanleg gran. At produksjonen teoretisk sett kan bli enda høgare, er etter vårt syn ikkje eit godt nok argument til å bruke utanlandske treslag. Når det gjeld den øvste teigen kan ein stille spørsmål ved om det er rett med treslagsskifte i lågbonitetsområde opp mot skoggrensa, men der er det uansett risikoen for frøspreiing som må vege tyngst.

Vedtak

Vi meiner at kunnskapskravet i naturmangfaldlova § 8 ikkje er godt nok oppfylt til å konkludere med at utplanting som skissert i søknaden ikkje over tid vil kunne føre til vesentlege uheldige verknader. Sitkagran er av Artsdatabanken klassifisert til å vere ein framand art med svært høg økologisk risiko. Vi viser også til § 9 i same lov som seier at *«når det treffes en beslutning utan at det foreligger tilstrekkeleg kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.»*

Det må reknast med frøspreiing utanfor begge dei omsøkte plantefelta, og for den øvste teigen betydeleg spreiing. Søknaden viser til eit opplegg for å handtere frøspreiing på eigen eigedom, men frå den øvste teigen må ein rekne med frøspreiing også inn i tilstøytande område. Dette vil det i praksis ikkje vere mogleg å hindre utan å stille krav om innsats frå eigarane av tilstøytande areal, noko det ikkje finst lovheimel for.

Vi har også lagt vekt på at treslagskifte ikkje vil vere avgjerande for å få tilfredsstillande produksjon i den nedste skogteigen, der det inntil no har vore produsert vanleg gran.

Fylkesmannen avslår søknaden om utplanting av 13 500 sitkagran på gnr. 158 bnr. 1 i Sunnfjord kommune. Avslaget er gitt med heimel i forskrift om utsetjing av utanlandske treslag til skogbruksføremål, jf. naturmangfaldlova § 30,

Klage

Dette vedtaket kan påklagast innan 3 veker etter at brevet er motteke, jf. reglane i forvaltingslova. Klagen sendast til Fylkesmannen i Vestland, og blir avgjort av Miljødirektoratet dersom Fylkesmannen ikkje gjer om vedtaket.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Eline Orheim
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent